

mgr inż. Piotr Chyliński¹, mgr inż. Krzysztof Ochociński²

¹ Instytut Kolejnictwa, ² Instytut Kolejnictwa

INFORMACJA WARIANTOWA O ROZKŁADZIE JAZDY

VARIANT INFORMATION ON TIMETABLE

Wprowadzenie

Rozkład jazdy w transporcie publicznym stanowi ofertę handlową, kierowaną bezpośrednio do potencjalnych klientów. Jego jakość często decyduje o zainteresowaniu podróżnych, jakim cieszy się kolejowa oferta przewozowa na danej trasie. Za jakością rozkładu jazdy idzie jakość informacji o możliwych połączeniach, przesiadkach i wagonach bezpośrednich.

Wraz z szerokim rozwinięciem frontu inwestycyjnego na sieci kolejowej w Polsce, stabilność kolejowych rozkładów jazdy osiągnięta nienotowany dotychczas spadek. Oprócz sezonowych korekt rozkładu jazdy, których liczba wzrosła z dwóch do pięciu w ciągu roku, rozkłady jazdy muszą być dostosowane do harmonogramów zamknięć torowych wynikających z kolejnych etapów realizacji prac torowych.

Problem badawczy i metoda badawcza

Zmienność rozkładów jazdy (sezonowa i powiązana z planem zamknięć torowych) musi znaleźć swoje odzwierciedlenie we wszystkich kanałach informacyjnych, z których korzystają pasażerowie podczas planowania podróży. W systemie internetowego planowania podróży, w którym klient wyszukuje połączenia na dany, konkretny dzień, zaprezentowana mu informacja o połączeniu będzie obejmowała tylko wariant kursowania pociągu, obowiązujący w dniu którego dotyczy zapytanie. Informacja internetowa komplikuje się jednak w przypadku osoby podróżującej regularnie, która potrzebuje informacji o wszystkich możliwych połączeniach, z których potencjalnie będzie potrzebowała skorzystać dzisiaj, za tydzień, czy za dwa miesiące. Informacja dworcowa (okienko informacyjne, również – kasy biletowe) opiera się na tym samym jądrze bazodanowym, co wyszukiwarka internetowa, zatem w przypadku planowania podróży jednorazowych jest w stanie podać jednoznaczny informację o kursowaniu adekwatną do terminu podróży

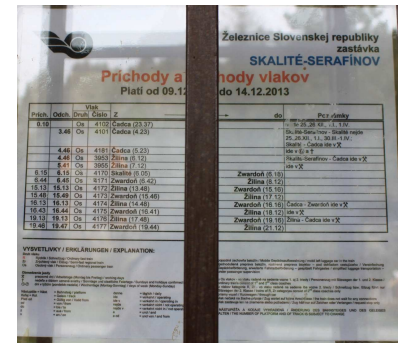
Zupełnie inaczej przedstawia się jednak aspekt aktualności i jednoznaczności informacji drukowanej, dostępnej na stacjach i przystankach osobowych w postaci plakatowych rozkładów jazdy czy w formie najbardziej czytelnej ale niemal już całkowicie zarzuconej - kierunkowych tablic odjazdów.

Kierunkowe tablice odjazdów, niegdyś powszechne od wielkich dworców po małe stacyjki, zostały wyparte przez informację elektroniczną, a najistotniejszym powodem ich odejścia była zmienność rozkładów jazdy. Zostały one zastąpione przez drukowane, plakatowe relacyjne rozkłady jazdy, których wydawcą jest zarządca infrastruktury kolejowej.

Dotychczas występująca forma plakatów przystankowych z rozkładami odjazdów oraz tabel Sieciowego Rozkładu Jazdy Pociągów wykazuje każdy wariant kursowania danego pociągu jako osobny wpis. Na to dodatkowo nakłada się informacja o pociągach kursujących z zasady niecodziennie (dni robocze, soboty i niedziele, wakacje). W efekcie jeden pociąg może być umieszczony w drukowanym rozkładzie jazdy kilka, do nawet kilkunastu razy, w różnych wariantach. Jest to jedną z przyczyn dezorientacji podróżnych i wskazane jest, aby sposób przedstawiania podróży informacji o terminach i wariantach kursowania pociągów ujednotlić.

Wyniki

Dobre praktyki zagranicznych zarządców kolejowych w zakresie prezentacji informacji o rozkładzie jazdy pociągów kursujących okresowo opierają się na rozróżnieniu rozkładów jazdy dla dnia roboczego i wolnego od pracy w osobnych tabelach oraz na umieszczaniu informacji o kursowaniu bezpośrednio przy godzinie odjazdu.

Fot. 2. Antyprzykład i fot.3 przykład zróżnicowania czytelności przystankowych rozkładów jazdy.

Wnioski

Obecny system informowania o krótkotrwałych zmianach w rozkładach jazdy nie jest wystarczająco czytelny. Proponuje się ograniczenie liczby wpisów w przystankowych rozkładach jazdy dla jednego pociągu lub grupowanie różnych wariantów odjazdu tego samego pociągu w postaci ramki lub podlewki barwnej w tym samym kolorze. Rozróżnienie pociągów kursujących w wybrane dni tygodnia czy okresy roku, od kursów wariantowych wynikających z okresowych zmian rozkładów jazdy będących spowodowanymi przez prowadzone prace modernizacyjne na sieci kolejowej z wykorzystaniem osobnych tabel dla rozkładu dnia roboczego i świątecznego. Takie rozwiązanie od wielu lat funkcjonuje w komunikacji miejskiej.

Bibliografia

- Chyliński P.: „Kształtowanie stabilnej oferty przewozowej – Krajowy Zintegrowany Cykliczny Rozkład Jazdy Pociągów” Seminarium Instytutu Kolejnictwa, 11.04.2017.
- Rozporządzenie MTBiGM z dnia 10 kwietnia 2012 w sprawie rozkładów jazdy, Dz. U. 2012 poz 451.
- Sieciowe Rozkłady Jazdy Pociągów. Lata 1990-2017.

Abstract

The public transport timetable is a commercial offer addressed directly to potential customers. The quality of the service often determines the interest of passengers in the rail services on a given route. The quality of the timetable is related to the quality of information about possible connections, transfers and direct coaches. Along with a broad development of the investment front on the railway network in Poland, the stability of railway timetables has achieved a decrease not observed previously. The article discusses the situation which results in frequent changes of the timetable during intensive renovation and modernization works on the railway network. This makes it difficult to plan a journey and therefore the presentation of clear, unambiguous and transparent information on running trains is a very important issue. The article presents good practices of foreign railway authorities in the field of presentation of information on the timetable of trains running periodically. On their basis, it was also suggested ways of possible differentiation of trains running on selected days of the week or periods of the year from variant courses resulting from periodic changes in timetables caused by modernization works on the railway network.

Fot. 1. Przystankowy rozkład jazdy, na którym przypisy określają terminy kursowania pociągów. Przypisy z terminami kursowania nie zmieściły się na jednej karcie z rozkładem....